

トピック・テーマ型で作る「書き」授業活動

元国際交流基金バンコク文化センター

タマサート大学大学院日本研究プログラム

深澤伸子

1. なぜ「トピック・テーマ型」の授業活動か—^{りろんてきはいけい}理論的背景 ความรู้เชิงทฤษฎี

(1) 学習の捉え方

「学習者言語を自分の世界と周りの社会との関連で用いる。そしてその中で言語を習得していく」

ใช้ภาษาของผู้เรียนให้สัมพันธ์กับตัวผู้เรียนและสังคมโดยรอบตัวผู้เรียน และเรียนรู้ภาษาจากการใช้

(2) ホールランゲージ (Whole Language) の捉え方

- 学習者にとって現実の場で意味を持つ内容が求められる
เนื้อหาที่มีความหมายในสถานการณ์จริงเป็นสิ่งที่ผู้เรียนต้องการ
- ことばを使用して何を行うかが重要
การใช้ภาษาในการทำบางสิ่งบางอย่างเป็นสิ่งสำคัญ
- 言語を全体として捉える(部分から全体、ではなく全体から部分へ)

คิดถึงภาษาแบบองค์รวม (ไม่ใช่มองจากส่วนย่อยไปที่ภาพรวม แต่เป็นการมองจากภาพรวมไปสู่ส่วนย่อย)

เพื่อที่จะสร้างกิจกรรมในชั้นเรียนให้ผู้เรียนทุกคนตั้งใจเข้าร่วมและบรรยากาศเป็นไปอย่างสนุกสนาน

2. あなたの学生にとって「現実の場で意味を持つ内容」とはどんなことか

- ・ 学生が興味・関心をもっているもの
- ・ 日本語でやることを面白いと思えること

いっしょに考えよう

A large dashed-line rectangular box intended for students to write their answers to the question above.

3. トピック・テーマ型で作る「書き」授業活動を考える

(1) 「文字」の導入から「書記法」まで

文字導入

《例》 テーマ：歌えた歌の音をもとに、自分で文字の音を見つける

ピック：「会いたかった」(AKB48)を歌う

活動の流れ

- ① 「会いたかった」を聞く
- ② さびを全員で歌えるようにする
- ③ さびの部分だけ文字にする
- ④ 文字を見て、その文字がどんな音を示すか自分たちで見つける
- ⑤ 特殊音のいくつかも、そうやって自分たちでわかる
- ⑥ 文字カードを使って、カードで歌詞を並べ替える遊びで、文字を定着させる

書記法

意味のある視写^{ししや}を考えてみよう

(2) いろいろな授業活動を考えてみよう

「書き」活動の特徴^{とくちゆう}

- ▶ いっしょに作業がやれる
- ▶ 時間をかけてできる
- ▶ 遠くにも伝えられる

特徴を生かして、トピック・テーマを考えてみよう

例1：日本人にタイのことを知らせるための新聞を作って売る

例2：はがきで日本人の生活調査をする

例3：歌の翻訳

例4：ストーリーを創る

いっしょに考えよう

จากภาพรวมไปสู่
ส่วนย่อย

หลังจากเรียนตัวอักษร
ไวยากรณ์ และคำศัพท์ การ
เรียน "เพลง" ไม่ได้เรียนเพื่อให้
ร้องเพลงได้ แต่กรณีนี้เป็นการ
ใช้เพลงในการเรียนรู้สิ่งต่างๆ
ทำความเข้าใจความหมายของ
คำศัพท์และสำนวน จากนั้นจึง
อธิบายไวยากรณ์

「あいたかった」(AKB48)

あいたかった あいたかった
あいたかった Yes!
あいたかった あいたかった
あいたかった Yes!
きみに・・・

じてんしゃ ぜんりょく
自転車で全力でペダル
こ ながさ 坂のぼる
漕ぎながら坂を登る
かぜ ふく
風に膨らんでいるシャツも
今はもどかしい

きつ ほんとう きもち
やっと気が付いた本当の気持ち
しょうじき
正直にゆくんた
たった一つのこの道を
はし
走れ!

すきならば、すきだといおう、
ごまかさず、すなおになろう
すきならば、すきだといおう
むねのうち、さらけだそうよ

あいたかった あいたかった
あいたかった Yes!
あいたかった あいたかった
あいたかった Yes!
きみに・・・

とんとん流れ出す汗も
構わずに素顔のまま
木漏れ日のトンネル夏に
続く近道さ
そんなに上手に話せなくても
ストレートでいい
自分らしい走り方で
走れ!

だれ たいせつ
誰よりも大切だから
ふ 後悔 しない
だれ たいせつ
誰よりも大切だから
この気持ち伝えたかった

すきならば、すきだといおう、
ごまかさず、すなおになろう
すきならば、すきだといおう
むねのうち、さらけだそうよ

ララララ ララララララ
ララララ ララララララ
ララララ ララララララ
ララララ ララララララ
あいたかった あいたかった
あいたかった Yes!
あいたかった あいたかった
あいたかった Yes!
きみに・・・

「ただいまの歌」 もりやまりょうこ やのあきこ
森山良子/矢野顕子

ただいま ただいま
ただいま ただいま
たのしいことも ありました
つまらないことも ありました
いっしょうけんめいはたらいた
わたしに ごくろうさん

ただいま ただいま
ただいま ただいま
おかえりなさいって きこえても
きこえなくても かまわない
ここにかえって これだから
わたしに ごくろうさん
わたしに ごくろうさん

資料3 (学生タイ語翻訳歌詞例)

「どうして…君を好きになってしまったんだろう？」

Why I did fall in love with you

歌手：東方神起

翻訳：漫画君

どうして...君を好きになってしまったんだろう？

ทำไมกันนะ ผมถึงได้ชอบเธอมากมายขนาดนี้
どんなに 時が流れても君はずっと ここにいると思ってたのに

ไม่ว่าเวลาจะผ่านไปนานเพียงใด /คิดว่าเธอนั้นยังอยู่ตรงนี้
でも君が選んだのは違う道

แต่เธอ ได้เลือกทางเดินที่ต่างกันไปแล้ว
どうして...君に何も伝えられなかったんだろう？

ทำไมกันนะ ถึงไม่สามารถบอกอะไรกับเธอได้อีกแล้ว
毎日每晚 募ってく想い ทุกวันทุกคืนความรู้สึกยิ่งเพิ่มขึ้น
溢れ出す言葉 解ってたのに (もう届かない)

ถ้อยคำที่เอ่อล้น ผมเข้าใจแล้วว่า(ส่งไปไม่ถึงอีกแล้ว)
初めて出会ったその日から 君を知っていた気がしたんだ

ตั้งแต่นั้นที่ได้พบกันครั้งแรก / รู้สึกราวกับว่ารู้จักเธอมาก่อน
あまりに自然に 溶けこんでしまったふたり

เราสองคนเข้ากันได้อย่างเป็นธรรมชาติมาก
どこへ行くのにも一緒に 君がいることが当然で

ไม่ว่าจะไปที่ไหนก็ไปด้วยกัน /การที่มีเธออยู่ข้างฉันมันแน่นอน
僕らはふたりで大人になってきた /でも君が選んだのは違う道

พวกเรานั้นเติบโตมาด้วยกัน /แต่เธอ ได้เลือกทางเดินที่ต่างกันไปแล้ว
どうして...君を好きになってしまったんだろう？

ทำไมกันนะ ผมถึงได้ชอบเธอมากมายขนาดนี้
どんなに 時が流れても 君はずっとここにいると思ってたのに
(もう会わない)

ไม่ว่าเวลาจะผ่านไปนานเพียงใด /คิดว่าเธอนั้นยังอยู่ตรงนี้ (ไม่เป็นดังหวังอีกแล้ว)
特別な意味を持つ今日を / 幸せが出す今日を

วันนี้ เป็นวันที่มีความหมายเป็นพิเศษ /วันนี้ วันที่ความสุขที่เอ่อล้นออกมา
綺麗な姿で神様に誓ってる君を

เธอที่กำสรวลให้คำมั่นสัญญา ช่างสวยงามเหลือเกิน
僕じゃない人の隣で /祝福されてる姿を

แต่คนข้างๆนั้นไม่ใช่ผม /เธอที่ได้รับการอวยพรนั้น
僕は どうやって見送ればいいのか
ผมจะทำอย่างไร ถ้าเธอลาจะคืนหรือเปล่านะ

もう どうして...君を好きになってしまったんだろう？

ทำไมกันนะ ผมถึงได้ชอบเธอมากมายขนาดนี้
あの頃の僕らの事を もう戻れない (考えた...)

เรื่องของพวกเราในตอนนั้น ย้อนกลับมาไม่ได้แล้ว (ได้แต่คิดถึง)
どうして...君の手を握み奪えなかったんだろう？

ทำไมกันนะ ผมถึงไม่กุมมือของเธอเอาไว้
どんなに 時が流れても君はずっと 僕の横にいるはずだった(もう会わ
ない)

ไม่ว่าเวลาจะผ่านไปนานเพียงใด /ควรจะได้อยู่เคียงข้างผม (ไม่เป็นดังหวังอีกแล้ว)
それでも...君が僕のそば 離れていっても

แม้กระนั้น แม้ว่าเธอจะไม่ได้อยู่เคียงข้างผม
永遠に君が幸せであること ただ願ってる

ก็หวังเพียงให้เธอมีความสุขตลอดไป
例えばそれがどんなに寂しくても(辛くても...)

แม้ว่านั่นจะทำให้ผมต้องเหงาเพียงไรก็ตาม (แม้จะขมขื่นก็ตาม...)